

Powiat Iławski uczestnikiem obchodów Roku Immanuela Kanta na Warmii i Mazurach

data aktualizacji: 2024.02.07

25 stycznia w siedzibie Archiwum Państwowego w Olsztynie zainaugurowane zostały obchody Roku Immanuela Kanta na Warmii i Mazurach. Powiat Iławski reprezentowała Sekretarz Powiatu Anna Empel, która podobnie jak inni zaproszeni goście przedstawiła wstępny program obchodów powiatowych. W 2024 roku świętujemy 300. rocznicę urodzin słynnego filozofa z Królewca. Rok Immanuela Kanta został ustanowiony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na wniosek Archiwum Państwowego w Olsztynie.

Decyzją Starosty Powiatu Iławskiego Bartosza Bielawskiego, samorząd Powiatu Iławskiego zaangażował się w wojewódzkie obchody Roku Immanuela Kanta na Warmii i Mazurach.

Wspólnie ze szkołami ponadpodstawowymi planuje ciekawy program dotyczący życia i pracy naukowej tego filozofa. Warto w tym miejscu dodać, że Immanuel Kant w młodości był nauczycielem domowym m.in. u majora Karla Friedricha von Hülsema w Jarnołtowie w gminie Małdyty. Natomiast podczas pisania pracy naukowej zatytułowanej „O ogniu” korzystał z księgozbioru w Zalewie. Kontakty ze środowiskiem intelektualnym Zalewa potwierdza Janusz

Jasiński w pracy pt. „Między Prusami a Polską. Rozprawy i szkice z dziejów Warmii i Mazur w XVIII – XX wiek”, Olsztyn 2003 r. Obecność filozofa w Jarnoławie upamiętniono tablicą pamiątkową, a w 2013 r. stanęła tam rzeźba, przedstawiająca filozofa, wykonana przez Ryszarda Ferenieca, rzeźbiarza, byłego mieszkańca tej miejscowości.

Powiat Iławski w porozumieniu ze szkołami ponadpodstawowymi – nauczycielami i uczniami, zaprezentował trzy pomysły, które będzie realizował w ciągu roku. W wiosennym wydaniu miesięcznika „Życia Powiatu Iławskiego” opublikowana będzie gazetka pn. „KANTÓWKA”. Projekt gazety oraz materiały przygotowuje społeczność uczniowska z Zespołu Szkół im. Bohaterów Września 1939 r. w Iławie, która jest pomysłodawcą przedsięwzięcia, przy wsparciu nauczycieli. Jesienią natomiast zrealizowane będą dwa kolejne pomysły. Panel dyskusyjny z udziałem młodzieży i zaproszonych gości na temat imperatywu kategorycznego, zasady etycznej autorstwa Immanuela Kanta „Postępuj tylko według takiej maksymy, dzięki której możesz zarazem chcieć, żeby stała się powszechnym prawem”. Jest to pomysł Zespołu Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu. Natomiast wystawa wirtualna pt. „Miejsca w regionie związane z Kantem” to pomysł Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie i będzie także realizowany jesienią tego roku. Wszystkie projekty są dedykowane mieszkańcom powiatu iławskiego, szczególnie młodzieży, która ma w programie nauczania przedmiot filozofia. Niemal każda placówka edukacyjna w powiecie będzie świętowała Rok Immanuela Kanta także w bardziej lokalnym gronie, organizując konkursy ortograficzne i plastyczne, wystawy stacjonarne oraz udostępniając zasoby bibliograficzne.

~~galeriaspc~~9094~~

W spotkaniu inauguracyjnym 25 stycznia wziął udział Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Paweł Pietrzyk. Dyrektor Pietrzyk podkreślił m.in. wyjątkowość i unikatowość zbiorów dotyczących Uniwersytetu Albrechta (Albertyny) w Królewcu, znajdujących się w zasobach Archiwum Państwowego w Olsztynie. W wydarzeniu wzięli udział również przedstawiciele władz województwa, władz samorządowych oraz reprezentanci instytucji społeczno-kulturalnych regionu. Podczas spotkania przybliżono ramowe założenia projektu obchodów 300. rocznicy urodzin Immanuela Kanta oraz zaprezentowano unikatowe materiały archiwalne związane z filozofem z Królewca. Bogaty program obchodów obejmie m.in.

- warsztaty archiwalne poświęcone archiwaliom związanym z Uniwersytetem Albrechta,
- trzy publikacje: edycję źródłową dotyczącą 200. rocznicy powstania Uniwersytetu Albrechta, wspomnienia Teodora Tripplina z pobytu w Królewcu w latach 30. XIX wieku oraz wznowienie pracy Kazimierza Ławrynowicza poświęconej dziejom Albertyny,
- spotkania naukowe z cyklu „Kant i jego czasy”,
- wystawę stacjonarną w przestrzeni miejskiej,
- sympozjum naukowe.

Archiwum Państwowe w Olsztynie zaprezentowało również nową stronę internetową poświęconą postaci filozofa z Królewca. Na stronie znajdują się niezwykle cenne materiały z zasobu Archiwum Państwowego w Olsztynie, dokumentujące życie akademickie Uniwersytetu Albrechta w Królewcu w okresie życia i działalności Kanta. To obecnie ponad 350 skanów, którym towarzyszą opracowane indeksy oraz rejestry.

Inauguracja obchodów Roku Immanuela Kanta na Warmii i Mazurach odbyła się 25 stycznia, na zdjęciu Dyrektor Archiwum Państwowego w Olsztynie prof. dr hab. Norbert Kasperek.

Fot. Archiwum Państwowe w Olsztynie.

IMMANUEL KANT A ZALEWO

Miasta z ich ulicami i domami znajdują się nie tylko w realnej przestrzeni, ale także duchowej. Tworzą ją związani z nimi ludzie, a także historia samych tych miejsc. Starając się taką historię duchową odtworzyć, można natknąć się na wiele interesujących powiązań i odniesień. Tak jest również w przypadku Zalewa. Asumptem do takich właśnie poszukiwań jest przedwojenna nazwa dróżki Philosophenweg (Droga Filozofów) w północnej części miasta. Obecnie jest to ulica Piaskowa. Spacerując tą drogą, położoną w mało uczęszczanej części miasta, można, kiedyś i obecnie, oderwać się na chwilę od codzienności oraz w ciszy i spokoju zastanowić się nad tajemnicami tego świata. Tak, jak robią to najpotężniejsze umysły, można zajmować się wtedy odwiecznymi

dylematami, czy próbować rozwiązać mniejsze problemy i zagadki. Geneza nazwy i usytuowanie ścieżki mogą dostarczyć bodźców do medytacji. Bo być może stało się to za sprawą pewnego młodzieńca odwiedzającego Saalfeld (Zalewo – przyp. red) z pobliskiego Gross Arndorf (Jarnołtowo – przyp. red.), młodzieńca – który uznany został potem za jednego z największych filozofów wszechczasów – Immanuela Kanta (1724-1804). Droga łącząca ówczesne Zalewo z miejscem pobytu Kanta w Jarnołtowie mogła właśnie prowadzić przez Philosophenweg i dalej polami koło Bündken (obecnie Bądky – przyp. red.). (...) Immanuel Kant to światowej sławy filozof oświeceniowy, profesor logiki i metafizyki na królewieckim uniwersytecie. Jeden z najwybitniejszych reprezentantów oświecenia, twórca filozofii krytycznej. Niemal przez cztery lata przebywał w Jarnołtowie jako prywatny nauczyciel w miejscowym majątku majora Bernharda Friedricha von Hülsena od ok. około 1750 roku. Kant w Jarnołtowie nauczał synów właściciela majątku, ale zapewne pracował też nad przyszłą pracą magisterską (był to dzisiejszy odpowiednik dysertacji doktorskiej) „De Ignis” (O ogniu). O pobycie Kanta w Jarnołtowie wiemy niewiele. Niewątpliwie jednak utrzymywał kontakty ze znaną Szkołą Prowincjonalną w Zalewie, założoną w 1587 roku, jedną z trzech w Prusach (obok Tylży i Ełku), której absolwenci mogli się starać o przyjęcie na uniwersytet w Królewcu (założony przez księcia Albrechta w 1544 r.). Na nauczycieli szkół prowincjonalnych wybierani byli wyłącznie teolodzy o wysokich kwalifikacjach, a egzaminy dla nauczycieli były niezwykle trudne i skomplikowane. Można przypuszczać, że Kant, pracując kilka lat w Jarnołtowie, związał się ze środowiskiem intelektualnym Zalewa i niewątpliwie korzystał z zalewskich księgozbiorów.

Źródło: Towarzystwo Miłośników Ziemi Zalewskiej [Zapiski Zalewskie nr 56/2023].

Fot. Wikimedia/domena publiczna.

Publikacja Starostwa Powiatowego w Iławie.

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/73481-powiat-ilawski-uczestnikiem-obchodow-roku-immanuela-kanta-na-warmii-i-mazurach>